

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**Podpora žáků se speciálními
vzdělávacími potřebami
(PAS)**

Žáci s PAS

- Poruchy autistického spektra jsou v MKN – 10 (F.84) označeny jako pervazivní (všepronikající) vývojové poruchy
- Dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, jiná dětská dezintegrační porucha, Aspergerův syndrom, jiné pervazivní vývojové poruchy, pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná
- Diagnostická triáda:
- Kvalitativní porucha komunikace
- Kvalitativní porucha reciprokových sociálních interakcí
- Inflexibilita myšlení a hry, stereotypy, rituály, narušení imaginace

Žáci s PAS a legislativa

- Novela školského zákona č. 82/2015 Sb. – žáci s PAS jsou žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.
- § 16 odst. 9 ŠZ: „Pro děti, žáky, studenty s autismem lze zřizovat školy nebo ve školách třídy, oddělení nebo studijní skupiny.“
- Kompenzační a speciální pomůcky pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu PAS (příloha č. 1, část B, vyhlášky č.27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných).
- Častá podpůrná opatření: IVP, asistent pedagoga, další pedagogický pracovník, metodická podpora ŠPZ škole, školní psycholog.

Specifika žáků s PAS v běžné škole

- Žák s dětským autismem, Aspergerovým syndromem, atypickým autismem
- PAS není „viditelné“ znevýhodnění (x žák s TP, ZP aj.)
- Individuální způsoby práce, přizpůsobené „na míru“ žákovi
- Přesnost, jasnost instrukcí a zajištění předvídatelnosti
- Jasná a konkrétní motivace
- Vyšší míra tolerance
- Důslednost v přístupu
- Vyšší míra vizuální podpory

Problémy ve vzdělávání žáků s PAS

- Malá informovanost, vzdělanost a připravenost pedagogů ke vzdělávání žáků s PAS.
- Obtíže s adaptací mezi spolužáky (komunikační, sociální obtíže), obtíže při spolupráci s pedagogy.
- Postoj rodičů spolužáků vůči žákovi s PAS bývá mnohdy problematický.
- Absence další místnosti pro žáka s PAS (relaxace, individuální práce).
- Potíže s hodnocením žáků s PAS.
- Nedostupnost učebnic a pracovních sešitů vytvořených na principu strukturovaného učení.
- Pedagogové na SŠ: netolerance „odlišností“, neochota pracovat s AP.

Co se ukazuje jako účinné?

- Příprava školy ještě před nástupem žáka s PAS
- Práce se třídou, kde se žák s PAS vzdělává
- Práce s rodiči spolužáků žáka s PAS
- Práce se samotným žákem s PAS
- Práce s rodinou žáka s PAS

NÚV a problematika žáků s PAS

- Rozvíjení a koordinace spolupráce s krajskými odborníky pro péči o děti, žáky, studenty s PAS (Pracovní skupina koordinátorek péče o žáky s PAS)
- Sledování a mapování výskytu dětí, žáků, studentů s PAS a jejich potřeb v předškolních a školních zařízeních v jednotlivých krajích.
- Mapování péče o děti, žáky, studenty s PAS v jednotlivých krajích, dostupnost služeb.
- DVPP pro pracovníky škol a školských poradenských zařízení – mapování oblasti poptávky jednotlivých témat v oblasti péče o děti, žáky, studenty s PAS.
- Mezioborová spolupráce při řešení výchovy, vzdělávání a péče o děti, žáky, studenty s PAS.
- Sledování nových trendů v intervenci (např. Aplikovaná behaviorální analýza).
- Vytváření metodických doporučení pro děti, žáky, studenty s PAS.
- Spolupráce při vytváření diagnostických nástrojů pro tuto cílovou skupinu.
- Odborné konzultace pedagogům, pracovníkům ŠPZ a rodičům v rámci společného vzdělávání při inkluzi dětí, žáků, studentů s PAS do hlavního vzdělávacího proudu.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV)

- Komunikační systém VOKS (Výměnný komunikační systém)
- Nácvik sociálních dovedností u dětí s poruchou autistického spektra
- Podpora zapojení žáků s poruchami autistického spektra (především žáků s vysoce funkčním autismem) v kolektivu školní třídy
- Jak budovat bezpečné pozitivní sociální klima školy
- Preventivní program školy, jeho tvorba, realizace a evaluace
- Vedení třídnických hodin jako základ primární prevence na škole
- A další kurzy na <https://objednavky.nuv.cz/>

Diskuze

- Máte zkušenost se vzděláváním žáků s PAS?
- S čím máte největší problémy při vzdělávání žáků s PAS?
- Co se Vám při vzdělávání žáků s PAS osvědčilo? Příklady dobré praxe...
- Co myslíte, že by Vám mohlo pomoci při vzdělávání žáků s PAS?

Použité zdroje

- ČADILOVÁ, Věra a Zuzana ŽAMPACHOVÁ A KOL. Metodika práce se žákem s poruchami autistického spektra. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3309-7
- ČADILOVÁ, Věra a ZUZANA ŽAMPACHOVÁ A KOL. Specifika výchovy, vzdělávání a celoživotní podpory lidí s Aspergerovým syndromem. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2006. ISBN 8086856208.
- Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10). 2. aktualizované vydání. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR., 2014.
- Data získaná z analýzy dotazníků zaměřených na současný stav péče o děti s PAS (koordinátorky péče o žáky s PAS, srpen 2016).
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Příloha č. 22: Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví. Nastavení systémové metodické podpory a práce s rodinou a školou či školským zařízením. MŠMT [online]. Praha [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/40398/>

Děkuji za pozornost

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Projekt KIPR vychází ze strategických záměrů ČR v rozvoji vzdělávání a řeší otázky související se zajištěním kvality, provázanosti, srovnatelnosti a efektivity poradenských služeb a vytvořením podmínek pro poskytování vhodných podpůrných opatření pro žáky, u kterých je třeba vyrovnat podmínky pro jejich vzdělávání.